

Penmail

Jaargang 1, nr. 4 - Oktober 2006

Uitgave: Werkgroep Kinderhandschrift

Redactie: Dick Schermer

Gratis kwartaalblad met informatie over kinder- en jeugdschrift

Doel en doelgroep

Met deze Penmail willen we mensen met belangstelling voor het schrift van kinderen en jeugdigen regelmatig informeren.

We vermoeden dat er bij meerdere groepen behoefte bestaat aan geregelde informatie op dit gebied: Schrijfpedagogische Hulpverlening (SPH), Vereniging van Leraren Schoonschrijven en Machineschrijven (VLSM), Nederlandse Orde van Grafologen (NOG), Landelijke Bond van Remedial Teachers (LBRT), Onderwijsadviesdiensten (schrijfspecialisten), schrijftherapeuten.

Afbakening

Penmail zal zich vooral richten op de volgende terreinen: Schrijfonderwijs, schrijfmethoden, schrijfmateriaal, schriftontwikkeling, schrijftests, verband tussen handschrift en persoonlijkheid, pedagogische grafologie.

Informatie op het gebied van krabbels, tekeningen en kalligrafie valt buiten onze doelstelling.

Presentatie

We stellen ons voor in Penmail enige afwisseling in de informatie aan te brengen. Nu eens zal er naar een uitgave worden verwezen. Dan weer is er een bespreking, of volgt de letterlijke weergave.

Nieuwe publicaties

Graag maken we de lezer attent op de volgende publicaties:

Strategisch lezen en schrijven met jonge kinderen, Prototypen voor lees- en schrijfonderwijs in betekenisvolle contexten, Marieke Tomesen en Margareth van Kleef, Expertisecentrum Nederlands, Nijmegen 2005, ISBN-10: 90-77529-13-6. Zie ook www.taalonderwijs.nl

KOEK – theorie – observatie – advies, Korte Observatie Ergotherapie Kleuters, Marga van Hartingsveldt e.a., Ergoboek, Nijmegen 2006, ISBN-10: 90-810589-1-6

“Juf, m’n pen doet het niet...!”, artikel van Else Kooijman in *Praxisbulletin* 24/1, september 2006. Deze praktische bijdrage staat stil bij pennen en penproblemen.

Eigen uitgaven

Op dit moment zijn er vier bundels met vertaalde artikelen verschenen onder de titel “Over kinderhandschrift, schrijfopvoeding en schrijfonderwijs gesproken”. Elke bundel bevat een aantal vertaalde bijdragen uit boeken en tijdschriften over grafologie/schriftpsychologie. De eerste bundel (dec. 2005) telt 11 bijdragen, de tweede bundel (maart 2006) eveneens 11 bijdragen, de derde bundel (mei 2006) 17 bijdragen, de vierde bundel (aug. 2006) 13 bijdragen. Elke bundel kost € 5,- of € 5,50, exclusief verzendkosten. De bundels zijn te bestellen via e-mailadres dick.schermer@zonnet.nl

Te verwachten artikel

In het tijdschrift *Remedial Teaching* verschijnt binnenkort (decembernummer?) een artikel van Ben Hamerling. Het gaat over het onderwerp: Informeren van kinderen over letterkenmerken.

KINDERSCHRIFTEN

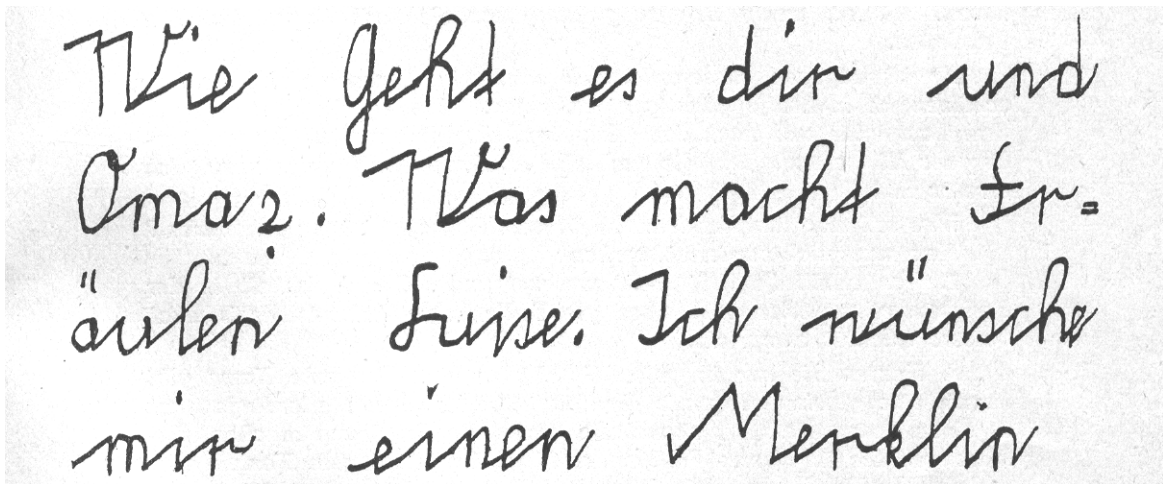
Een nieuwe grafologische serie van Dr. Max Pulver

Een zevenjarige

Over de zekerheid van de vormgeving moet men verbaasd zijn. Het stijve en voor het oog van de beschouwer ongewone is hier minder afkomstig uit de onhandigheid van de kleine eersteklasser dan uit de omstandigheid, dat hij volgens de nieuwe schrijfmethode wordt onderwezen. De instructies, die hij hier in acht neemt, eisen steilschrift, dat wil zeggen een loodrechte stand van de neerhalen, verder het

gebruik van de redispen, dat wil zeggen van schrijfgerei, dat op- en neerhalen even breed maakt, zonder dat er voor vervaardiging van het schrift druk noodzakelijk zou zijn. Met een eenvoudige glijdende beweging wordt het schrift in de zogenaamde koordhaal over het blad gevoerd. Als wij deze schrijftechnische vernieuwingen in aanmerking nemen, dan blijkt het volgende.

De jongen is buitengewoon intelligent (duidelijkheid van de letters en breedte van woorden en regelafstanden). Daarbij gaat het niet om een star schools verstand; de afzonderlijke beweging vibreert en verradert daarmee het innerlijk pulseren van de sensibiliteit.

De drang naar eenvoud en zakelijkheid, die al door deze schrijfmethode is voorbereid, werd door het kind psychisch begrepen en gegrepen. In een vroeg stadium tekent zich zo het gevoel voor het technische af, voor de doelmatige vereenvoudiging..

Het moment van het duidelijke overzicht, dat in deze ruimtelijke indeling ligt, onderscheidt hem niet alleen positief ten opzichte van zijn klasgenoten, maar wijst op een mathematisch-filosofische grondhouding, zoals over het algemeen maar relatief weinig mensen bereiken.

Het kind komt dan ook uit een voortreffelijke en veelzijdig begaafde familie.

Heel karakteristiek is hier verder de soberheid in het uiten van gevoelens, die opnieuw met zijn scherp onderscheidingsvermogen samen-

hangt en zich in de bondigheid van de schrijfwat uitdrukking duidelijk uitspreekt.

Zo'n jongen ondergaat, zoals mij ook bevestigd wordt, heel sterk het voorbeeldige van zijn vader. Elk soort van waarneembare controle moet hij als knellend ervaren. Hij is een manneke bij wie men niet met ongepaste autoriteit moet aankomen. Het goede visuele waarneemings-talent, dat uit de ronde vormen spreekt en het gevoel voor het aanschouwelijke en zin-nelijke, dat door de drukverdeling wordt aangeduid, maken in combinatie met zijn geestelijke vroegrijpheid het appèl door het andere geslacht heel begrijpelijk.

Bron:

Guggenbühl und Huber's Schweizer Spiegel,
Ein Monatschrift für Jedermann,
Nr. 4, Januar 1930

